

Kvindens hjerner

EN politisk kontroversiel, tidligere professor emeritus ved Aarhus Universitet har i denne uge fået oprejsning i Udvalgene Vedrørende Videnskabelig Uredelighed. Helmuth Nyborgs tidligere arbejdsplads har dermed et slemt problem; dér hidsede man sig nemlig sidste år så gevaldigt op, at man smed Nyborg ud fra hans emeritus-kontor og fratog ham retten til at sige, at han kom fra Aarhus Universitet. Forsyndelsen, som bragte universitetet i den grad i harnisk, bestod i offentliggørelsen af en undersøgelse, som hævdede, at kvinder i gennemsnit har otte procent lavere intelligenskvotient end gennemsnittet af mænd.

POLITISK er det selvmord at påstå, at kvinder er dummere end mænd. Over halvdelen af vælgerne er kvinder, og de finder det i lighed med andre borgere stærkt fornærmeligt *en gros* at blive tillagt skavanker, navnlig af intelligensmæssig art. Socialt er det heller ikke noget genialt træk at komme med påstande af denne art. Dels er det fornærmeligt over for kvinder, dels – hvis påstanden skulle holde vand – er det hensynsløst over for staklerne, og dels kender ethvert menneske kvinder, der er adskilligt meget bedre begavede end visse mænd, de også kender. Det vil altså helt afgjort være langt det klogeste at holde sin mund, hvis man skulle have fundet noget, der tyder på, at kvinder ikke har samme høje begavelse som mænd.

FORSKNINGSSTYRING ud fra politisk bekvemmelighed eller socialt *decorum* er imidlertid ikke relevant. Forskere er ikke sat i verden for at gøre folk glade, for at bekræfte dem i intuitive sandheder eller for at støtte herskende kulturelle forestillinger. De er sat i verden for at finde sandheden, så godt det lader sig gøre. Og sandheden kan sagtens være socialt upassende og politisk ubekvem.

Ja, der er nærmest tradition for, at de til enhver tid dominerende tankeretninger føler sig stødt på manchetterne over, hvad forskere dog går og finder ud af.

ER dette grundbetingelsen for al forskning, medfører det naturligvis ikke, at alle kontroversielle forskningsresultater er korrekte eller sande. Forskningsresultater er kun sande, indtil andet bliver bevist, og derfor er forskningen underlagt krav om at offentliggøre sit datagrundlag, så andre forskere kan efterprøve de konklusioner, man har draget. Og her har Helmuth Nyborg været hurtig på aftrækkeren; han gik efter den sensationelle offentliggørelse af resultaterne, snarere end den samtidige publicering af datagrundlaget. Det var rimeligvis utaktisk, ja, måske endda uklogt, sagens kontroversialitet taget i betragtning, men forskere har lov at være utaktiske; det gør dem ikke uredelige.

BARE der efterhånden kommer et datagrundlag på bordet, kan andre forskere verificere, at resultaterne virkelig stemmer med data. Og Nyborg er slet ikke ene om at have data, der tyder på disse gennemsnitlige forskelle mellem kvinders og mænds resultater i intelligensprøver. Akkurat som det gælder for tilsvarende politisk ukorrekte iagttagelser af forskellen mellem sorte og hvide amerikaneres prøveresultater, indebærer resultaterne især, at man må til at undersøge, *hvorfor* det forholder sig, som det gør. Anden forskning har vist, at intelligens ikke bare er noget, man får udleveret som nøglefærdig hjerne ved indgangen; den opbygges i barndommen.

TÅBELIG langt ud over det målelige er i hvert fald den refleks at slå budbringeren for panden. Selv om man finder hans forskning irriterende og dybt upassende.

A.K.